

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za izozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PREOKRET V RUMUNSKI NOTRANJNI POLITIKI

Po izvolitvi Duce za predsednika liberalne stranke se pričakuje osnovevanje koalicijske stranke

Bukarešta, 29. dec. Včeraj dopoldne se je vršil izredni kongres liberalne stranke, ki je izvolil bivšega zunanjega ministra in sedanjega podpredsednika stranke Duce za predsednika stranke kot naslednika pokojnega Vintile Bratianu. Kongresa so se udeležili vsi bivši in sedanja parlamentarci stranke ter člani izvršilnih odborov krajevnih organizacij. Izvolitev Duce za vodjo stranke je priporočal zadnji še živeči brat Bratianu Dinu Bratianu. Duce je sprejel izvolitev z zahvalo ter je izjavil, da bo tudi nadalje delal v korist države kot zvest služabnik kralja. Tu mu izreka svojo popolno vdanost. Ti mu v notranji politiki bo šel po poti ob-

novi javnega življenja.

Izvolitev Duce smatrajo v političnih krogih kot zelo važno za razvoj notranje politike države. Z njegovo izvolitvijo so odstranjene zadnje zapreke, ki so ovirale sodelovanje med liberalno in narodno kmetijsko stranko. Smatra se za verjetno, da bo v dohodnem času prišlo do koalicijske vlade, v kateri bodo sodelovali tudi liberalci.

Bukarešta, 29. dec. Kakor znano, je bil pokojnik Vintile Bratianu ogorčen nasprotnik sedanjega režima, vsled česar je nastal tudi razkol v liberalni stranki. Čeprav je bil pokojni Vintile Bratianu precej osamljen, je bila nje-

gova avtoriteta še vedno zelo velika, zaradi česar je prišla liberalna stranka v zelo težak položaj. V političnih krogih mislijo, da bo prišlo po izvolitvi Duce za novega predsednika liberalne stranke do ureditve razmer in možnosti osnovevanja koalicijske vlade.

Bukarešta, 29. dec. Pogreba pokojnega Vintile Bratianu v Floridi se je udeležilo veliko število pristašev liberalne stranke. Opelo je izgovoril episkop Nikita. V imenu vlade se je poskivil od pokojnika finančni minister Popovici. Govorili pa so tudi predstavniki poslanske zbornice, senata in vojske. Zlasti ganljiv govor je imel novi predsednik liberalne stranke Duce.

Izpremembe v ljubljanski občinski upravi

Notranji minister je razrešil dolžnosti osem občinskih svetnikov ter imenoval na njihova mesta deset novih

Beograd, 29. decembra. Predsednik vlade general Peter Živković je kot notranji minister razrešil dolžnosti članov ljubljanske občinske uprave: dr. Vinko Gregorič, šolskega ravnatelja v p., Janka N. Jegliča, trgovca Viktorja Medena, bančnega uradnika Josipa Malenška, trgovca Josipa Bahovca, bivšega poslanika in pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja, ravnatelja Jugoslovenske tiskarne Karla Čeca in tajnika Zbornice za TOI Ivana Mohoriča.

Na njihova mesta so bili imenovani inž. Ladislav Bevc, I. Čotar (?) viš. sodni svetnik v p., dr. Modic, kanonik dr. Tomaž Klinar, ključavničarski mojster Avgust Martinčič, vinski trgovec Peter Podboršek, predsednik društva hišnih posestnikov Ivan Frelj, tipograf Drago Kosem, starosta ljubljanske sokolske župe Josip Pipenbacher in odvetnik dr. Milan Subic.

(Za točnost imen zaradi slabe telefonske zveze urništvo ne prevzema odgovornosti.)

Veliki izgredi v Bombayju

Krvavi spopadi med indijskimi nacionalisti in policijo — Vstaja v Birmi — Revolucionarji zahtevajo neodvisnost Indije

Bombay, 29. decembra. Tu so izbruhnili včeraj krvavi nemiri. Indijski nacionalisti so kljub prepovedi policije skušali privedi slovesnost pozdrava indijski nacionalisti zastavi. Policija je hotela preprečiti slovesnost s silo. V bojih med policisti in demonstranti je bilo več ali manj ranjenih 72 oseb. Policija je aretirala več voditeljev nacionalističnega gibanja. V mestu vlada zaradi teh dogodkov veliko razburjenje. Na važnih križiščih je bila policija znatno ojačena, ker se boje, da se bodo nemiri ponovili.

Bombay, 29. decembra. Po naknadnih poročilih so bile včerajšnje demonstracije ob priliki slovesnosti pozdrava indijski nacionalisti zastavi izredno krvave. Število ranjenecov cenijo na 200, med temi 20 policistov, ki so bili ranjeni od kamenja. Policija je aretirala 15 oseb, med njimi predsednika vojnega sveta, ki je vodil demonstracijo. Pred policijsko stražnico se je zbrala velika množica, ki je demonstrativno zažgala lutko, predstavljajočo policijskega komisarja. Policija je nastopila zelo energično ter razgnala množico s palicami. Kmalu nato se je množica zopet zbrala ter je pričela metati na policijo kamenje. Policija je odgovorila s strelji ter ranila veliko oseb. Zadnji dogodki v Indiji in ponavljajoči se nemiri dokazujejo, da je indijski kongres sklenil opustiti mirno borbo proti angleški vladavini ter pričeti z nasilnimi sredstvi. Včerajšnji nemiri v

Bombayju se smatrajo za uvod k revolucionarnemu gibanju, ki ga voditelji indijskih nacionalistov nočejo zavirati, temveč ga celo podpirajo in podpirajo.

V Birmi se boji med revolucionarji in vojaštvom nadaljujejo. Uporniki so dobro oboroženi ter se skrivajo v džungli, kjer so napravili razne ovire in zasede vojaštvu, ki jih skuša premagati. Vojaške oblasti so poslale v Birmo močne oddelke vojaštva, da pomagajo pri udušenju upora. Vojaške operacije so zaradi izredno hribovitega in težko dostopnega ozemlja zelo težavne. Uporniki so trenutno gospodarji velikega dela ozemlja ter zahtevajo, naj se prizna popolna neodvisnost Indije.

Bombay, 29. decembra. AA. Na mestu demonstracij so zdravniki nudili prvo pomoč 50 ranjenecem. Razen tega so pripeljali v dve bolnici nad 200 ranjenecov. Od teh je ostalo v bolnici 150, 12 je dobilo težke poškodbe. Na strani redarjev je bilo ranjenih 8 mož.

Rangoon, 29. decembra. Ker se upor v Tharawaddiju vedno bolj širi, je indijska vlada sklenila, da bo proti upornikom nastopila z vso silo. Revolucionarji so zavzeli nemavado močne položaje za neprodno džunglo. Vse dohode so zaprli z ovirami ter razpolagajo z velikimi množicami streliva in orožja. »o neuradnih poročilih znaša število upornikov nekaj nad tisoč. V zadnjih bojih jih je padlo 100 do 150.

Zemlja zasula 50 ljudi

V Alžiru se je utrgal hrib ter je zemeljska plast zasula več hiš domačinom in večje število ljudi — Doslej so izkopali devet mrtvecev in dva ranjenca

Pariz, 29. dec. V mestu Alžiru se je pripetila slična katastrofa, kakor nedavno v Lyonu. Z nekega griča se je odtrgal zemeljski plaz, ki je zasul večje število ljudi. Kakor poroča »Petit Parisien«, so doslej izkopali 9 mrtvecev in dva teško ranjena. Reševalna dela so morali začasno ustaviti, ker preti nevarnost novih plazov. Kakor domnevajo, je zemlja zasula okoli 40 oseb.

Pariz, 29. dec. Po vesteh iz Alžira je katastrofa, ki jo je povzročil zemeljski plaz, mnogo večja, kakor se je po prvih vesteh mislilo. Število žrtev bo najbrže znašalo nad 50. Del griča, na katerem stoji vila Suvini, v kateri je stanovanje nem-

škega generalnega konzula Windeisa, se je začel premikati ter je porušil več hiš domačinov. Vzrok katastrofe je deloma močno deževje, deloma pa tudi neprevidnost domačinov, ki so izkopali globoke jame, da bi dobili gradbeni material za svoje hiše. Reševalna dela bodo trajala precej dolgo, ker je bilo treba ukreniti obsežne varnostne odredbe. Gasilci in pionirji skušajo preprečiti nadaljnjo premikanje hriba. Vrt vile Suvini je deloma izginil v velik prepad. Obstoji malo nade, da bi zasute naši še žive, ker morajo odstraniti velikanske množine zemlje, ki je zasula hiše domačinov.

Izgredi v Berlinu

Berlin, 29. dec. V sobotni noči je prišlo na jugu Berlina do hudega pretepa med narodnimi socialisti in komunisti. Komunisti so napadli skupino narodnih socialistov. Pri spopadu je bilo od obeh strani oddanih več strelcev. En komunist je bil teško ranjen na vratu. Enega narodnega socialisto so aretirali.

Kitajska proti ruskemu dumpingu
Nanking, 29. dec. Zakonodajni svet je predlagal vladi, naj uvede na blago, ki se prodaja z namenom, da se znižajo cene, visoke carine in tako prepreči inozemski dumping. Ta predlog je očitno naperjen proti vedno večjemu uvozu ruskega blaga.

Porast ruske industrije

Moskva, 29. dec. Produkcija težke industrije se je povišala meseca novembra nasproti novembru preteklega leta za 41%. Močno je napredovala električna industrija. Njena produkcija se je povišala do meseca novembra v letu enega leta za celih 10%.

Polet »Zeppelin« na severni tečaj

Moskva, 29. dec. Prihodnje leto meseca julija poleti »Zeppelin« na severno ozemlje. Ekspedicije se udeležijo tudi znani raziskovalec polarnih krajev profesor Samojlov. Znanstveni krogi si obetajo od te ekspedicije več važnih rezultatov za nadaljnjo raziskovanje polarnega ozemlja.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 22.74, Berlin 13.4475, Bruselj 7.8021, Budimpešta 9.8822, Curih 1095.9, Dunaj 793.50—796.50 (794.53), London 274.14, Newyork 56.32, Pariz 221.31, Praga 167.06—167.86 (167.46), Trst 296.57.
INOZEMSKA BORZE.
Curih. Beograd 9.125, Pariz 20.24, London 25.015, Newyork 514.90, Bruselj 71.98, Milan 26.97, Madrid 54.50, Amsterdam 207.50, Berlin 122.70, Dunaj 72.50, Sofija 3.73, Praga 16.25, Varšava 57.76, Budimpešta 90.175.

Propast goriške zadrufne zveze

Pod fašističnim vodstvom je bilo nekdanje cvetoče zadrufništvo na Goriškem popolnoma uničeno — Tudi furlansko prebivalstvo oškodovano

Dunaj, 29. decembra. »Südost.« — Korrespondenz« poroča, da objavlja pariško glasilo italijanskih emigrantov »Italia« naslednje: Najnovejši konkurz v Italiji se tiče Zadrufne zveze v Gorici, ki ima milijone lir deficita. Nekdanje cvetoče slovensko zadrufno organizacijo je uspelo v letu dni dovesti na rob propada, odkar je bil od fašistov imenovan za predsednika Caccese. Skupno z goriško Zadrufno zvezo je propadla tudi asociirana čevljarska zadruga v

Mirnu in zveza soških mlekarov v Trstu. V tej zvezi je bilo združenih 60 slovenskih denarnih zadrug in 122 gospodarskih zadrug. Ob imenovanju Caccese jim je bilo pridruženih še nekaj furlanskih zadrug, da bi Zveza izgubila svoj čisto slovenski značaj. Na ta način so bile pritegnjene v propast z zlonamerinim postopkom fašistov tudi italijanske zadrufe, zaradi česar je nerazpoloženje proti fašistom zajelo najširše sloje.

Fašistična špijonaža v Italiji

Beda italijanskega prebivalstva, ki postaja čim dalje bolj nezadovoljno, sili fašizem k vedno hujšim nasilnim sredstvom

Dunaj, 29. decembra. List »Italia«, ki izhaja v Parizu, poroča, da je bila »Ovra« (Organizzazione Volontaria Repressione Antifascismo) prej prostovoljna teroristična organizacija, ki je povzročila mnogo zla. Letos se je pretvorila v državno ustanovo in je podrejena notranjemu ministrstvu. Že kot zasebna ustanova je izvedla nešteto zločinov, med drugimi tudi umor Matteottija in bivšega ministra Amendola. Sedaj polni pod nadzorom notranjega ministrstva temnice s profesorji, odvetniki, inženjerji in drugimi intelektualci, ki niso ničesar zakrivali in ki jih zapirajo samo zato, ker niso všeč fašistom. Ta organizacija je aretirala mnogoštevilne osebe

svetovnega slovesa, o čemer ni fašistični tisk smel ziniti niti besedice. Šele, ko je postalo sistematično prikrivanje teh dogodkov nemogoče, je izšlo znani komunikate o aretaciji 20 intelektualcev.

Po pisanju »Petit Parisien« je Ovra nekakšna Čeka, ki ima preprečiti protifašistični pokret in ki ni sestavljena iz profesionalnih policijskih agentov, temveč jo tvorijo predvsem fašisti iz vseh meščanskih poklicev, ki volunirajo in pušče zapirajo svoje stanovske tovariše. V tej organizaciji je mnogo inženjerjev, odvetnikov, oficirjev, uradnikov, trgovcev, dijakov, vratarjev itd., pa tudi raznih sumljivih tipov.

Joffre na smrtni postelji

Pariz, 29. dec. AA. Maršal Joffre je prestal noč relativno dobro. Njegovo stanje pa je navzlic temu še kritično. Zdravniški svet še ni izdal bulletina.

Pariz, 29. decembra. Stanje maršala Joffra je obupno in je le malo upanja, da bi okrevail. Včeraj so ves dan posejale bolnico, v kateri leži veliki vojskovodja, najodličnejše osebnosti, da se informirajo o stanju velikega bolnika.

Angleški poslanik v Berlinu Tyrell je prejel od angleškega kralja brzojavko, v kateri izraža svoje obžalovanje nad resnim stanjem maršala Joffra ter odreja, naj ga sproti obvešča o nadaljnjem poteku bolezni velikega maršala.

Ker je stanje Joffra zelo resno, so priporočili k postelji bolnika le malo oseb, med njimi načelnika glavnega stana generala Weyganda, bivšega predsednika republike Milleranda ter nekaj najbližjih prijateljev.

Nove zveze Bolgarije in Rusije

Sofija, 29. dec. V vseh političnih krogih zahtujejo, da bo državni proračun vseh resorov reduciran na minimum. Edino proračun zunanjega ministrstva bo znatno povečan in sicer zato, ker osnujejo prihodnje leto nova bolgarska predstavništva v inozemstvu. Zanimivo je, da je predvidena vzpostavitev diplomatskih odnosov med Bolgarijo in sovjetsko Rusijo in da je v proračunu že določena v to svrhu vsota za osnove poslanstva v Moskvi ter konzulata v Odesi. Razen tega se bodo osnovali novi bolgarski konzulati v Solunu, Galcu, Temišvaru in nekaterih krajih Jugoslavije.

Povratak ministrov

Beograd, 29. decembra. V Beograd sta se davi vrnila z božičnih praznikov finančni minister dr. Sverljuga in minister za šume in rudnike ing. Dušan Serbec.

Imenovanja na univerzi

Beograd, 29. dec. Prosvetni minister je imenoval za člana izpitne komisije za polaganje državnega strokovnega izpita za upravno pravo dr. Albina Ogriša, izrednega profesorja pravne fakultete v Ljubljani. Nadalje je odobril imenovanje dr. Borisa Furlana za privatnega docenta filozofskega prava na pravni fakulteti. Sprejeta je ostavka na državno službo asistenta tehnične fakultete Vinka Čopa.

Čevljarski obrtniki proti Bat'i

Beograd, 29. dec. Tu se vrši večje zborovanje zastopnikov čevljarske obrti iz vse države, ki je bilo sklicano zaradi sklepanja o namenu podjetja Bata, da zgradi tvoj v Jugoslaviji svojo tovarno. Na zborovanju so zastopniki čevljarske obrti ugotovili, da je njihov položaj v državi še itak težak, ker je naša domača industrija slabo zaščitena s carinami in ker se ima naša čevljarska obrt boriti še sedaj z ogromno konkurenco podružnic Bate po vsej državi. Nadalje so ugotovili, da se v naši državi producira dovolj čevljskih izdelkov za domačo potrebo, zaradi česar bi se ne smela dovoliti Bati zgraditev tovarne v naši državi. Zastopniki čevljarske obrti bodo predložili v tem smislu svojo spomenico odločilnim faktorjem.

Volitve v španski parlament

Madrid, 29. decembra. General Berenguer sporoča, da se bodo vršile volitve v parlament dne 1. marca.

Monarhistična zarota v Turčiji

V zaroto proti režimu Kemal paše, ki so jo vodili derviši, so bili zapleteni tudi visoki turški uradniki

Carigrad, 29. decembra. Listi objavljajo službeni komunikate o stališču vlade glede na krvave dogodke v Menemenu. Vlada je imela zaradi teh dogodkov v Ankari sejo, ki je trajala celih osem ur in ki je predsedoval sam Kemal paša. Preiskava je ugotovila, da so revolucionarno gibanje izvajali pristaši neke muslimanske verske sekte, katere glavni voditelji so bili aretirani v Carigradu. Gre za reakcijski pokret, ki se je že dolgo časa pripravljaval in ki je bil razširjen po vsej Turčiji. Vlada je na svoji seji ugotovila, da lokalne civilne in vojaške oblasti niso dovolj odločno vršile svoje dolžnosti. Notranji minister je odpoval v Smirno in Menemen, da vodi osebno preiskavo o tem, kako se je zadržalo orožništvo. Kakor pričakujejo, bo v Menemenu odločno nastopil proti osumljenim dervišem.

Carigrad, 29. decembra. Med zarotniki proti režimu Kemal paše je bilo tudi več visokih uradnikov. Štiri stotnje nekega pešpolka, ki se vladni niso zdale dovolj zanesljive, so bile razorožene, oficirje pa so zaprli v trdnjavske ječe. Ministrski svet je pod predsedstvom Kemal paše sklenil izredne odredbe. V uporniških krajih je bilo proglašeno obsedno stanje. Na podlagi preiskave notranjega ministra sta bila guvernerja Smirne in Anise odstavljena.

Carigrad, 29. decembra. Zaradi poiz-

kušnega upora v Menemenu je policija aretirala več dervišev. Vlada je odkrila široko razpredeno zaroto, ki so jo organizirali bivši predstojniki razpuščenih samostanov. Zarotniški organizaciji so pripadali večinoma reakcijski krogi, ki so hoteli vreti sedanji vladni sistem in odpraviti vse novotarje, ki jih je uvedel Kemal režim. Revolucionarji so imeli že pripravljeno kalifa. Prezgodnja akcija v Menemenu je pokvarila vse njihove načrte ter omogočila turški vladi, da je gibanje v krali zadušila.

Intrige madžarskih nacionalistov

Budimpešta, 28. dec. Predsednik češkoslovaške senata dr. František Soukup je poslal listu »Nepszavis« brzojavko, v kateri pravi, da so praški sodni strokovnjaki z vso gotovostjo brez vsakega dvoma ugotovili, da so bili dokumenti, s katerimi se hoče dokazati finančna odvisnost madžarske socialne demokracije od češkoslovaških socialnih demokratov in ki so sedaj predmet od ministrskega predsednika grofa Bethlena odrejene kazensko-sodne preiskave, izdelani na pisalnih strojih uredništva lista »Pragaj Magyar Hirlap«. Ti pisalni stroji so bili zaplenjeni kot corpora delicti. Falzifikati so bili fotografirani in bodo objavljeni v javnosti.

Pojasnilo o seznamu za kuluk

Važno pojasnilo glede uporabe ljudskega dela za nedržavne javne ceste v dravski banovini

Po nalogu g. ministrskega predsednika se ina uporabiti ljudsko delo za nedržavne javne ceste v dravski banovini, kakor se že uporablja v drugih banovinah. Občine imajo v najkrajšem času sestaviti imenik oseb, ki so tej dolžnosti zakonito podvržene. — Sestaviti je dve vrste seznamov, namreč za one, ki so po zakonu načelno dolžni opraviti to dolžnost z osebnim delom, (ki se pa lahko odkupijo ali pošljejo namestnika), in za one, ki imajo načeloma plačati odkupnino (t. j. se ne sprejmejo na osebno delo, tudi če bi se ponudili, nego morajo plačati).

Zakon o samoupravnih cestah (§ 38) pa določa, da so osebnemu delu zavezani vsi za delo sposobni moški prebivalci občine od 18. do 55. leta. V § 40 določa, da spadajo v najnižjo izmero, to je en dan dela, osebe, ki plačajo do 200 Din davka. Po diktiji § 38. da so obvezni vsi delazmožni moški v navedeni starosti, bi bilo torej sklepati, da spadajo v najnižjo kategorijo (>do 200 Din davka) tudi vsi oni, ki sploh nobenega direktnega davka ne plačujejo. Kajti >do 200 Din je isto, kakor >od 0 do 200 Din, ko pravi zakon vsi delazmožni moški od 18. do 55. leta. Zato je ljubljansko mestno načelstvo tudi plakati tako stiliziralo; ko je pa dobilo avtentično interpretacijo, da je >do 200 Din — razumeti kljub diktiji § 38, tako, da ne obdavi niso obvezani, je dodal plakati rdeč listek s pojasnilom.

Mestno načelstvo v Ljubljani bo za občino popisalo pot zlagavanja samo za one, ki plačujejo uslužbeniški davek, ker bo za vse ostale neposredne davke dobilo potrebne podatke v najkrajšem času od druge strani. Komu se ni treba zlagati, četudi plačujejo uslužbeniški davek? Ni se potreba zlagati nobenemu javnemu (civilnemu ali vojaškemu) uslužbencu ali vpokojencu, ker tem že prejemke izplačujejo oblasti odteguje in odračunava prispevek za ljudsko delo.

Ni se treba zlagati dijakom do 24. leta, če plačujejo uslužbeniški davek, a ne več, nego do Din 100.— na leto. V teh mejah so namreč dijaki oproščeni.

Dalje so plačevanju po dodatnem zakonu iz leta 1930 oproščeni in se jim torej ni zlagati: vojni invalidi, ki živijo od inva-

lidske podpore, redovniki in menihi, ki nimajo nikake plače niti premoženja in dohodkov (kar je pravzaprav jasno že od prej navedeni avt. interpretaciji § 40 in bi imelo pomen le, če bi bila ostala interpretacija magistratova); končno tudi kulturne in humanitarne ustanove, ki jih z odklom oprosti minister za gradbo.

Osebe se nimajo zlagati uslužbenci podjetij, katere jim pri plačah utrjujejo uslužbeniški davek in ga skupno odvajajo. Pač pa morajo tako podjetja (banke, delniške družbe, industrije, obrtniki itd.) mestnemu načelstvu vpisati v času, naznačenem na plakatih, točne izkaze uslužbencev z njih prejemki na leto in letnim zneskom odteglaja za uslužbeniški davek.

Vsi drugi delazmožni moški v Ljubljani med 18. in 55. letom, ki plačujejo kakršnekoli uslužbeniški davek, se pa morajo osebno zlagati in pokazati tudi davčno knjižico z davčnimi koleki in dokaz resničnosti svojih navedb glede višine prejemkov in odgovarjajočega jim uslužbeniškega davka.

Končno je pa v zakonu označena še skupina oseb, ki so temu davku podvržene ne glede na spol, starost in delavno sposobnost in ki opravljajo kuluk: edinole z denarno odkupnino. To so neglede na navedene tri okolnosti oni, ki plačujejo nad 100 Din neposrednega davka na leto.

Ker gre pri zlagavanju le za uslužbeniški davek, se imajo torej radi tega določila in v kolikor niso morda navedeni že v izkazu, ki ga bo predložila kaka banka, industrija itd., zlagati osebno vsi, čeprav morda še ne 18 ali že 55 let stari ljudje (moški in ženske), če plačujejo nad Din 100.— letnega uslužbeniškega davka. Delovno nesposobni ljudje bodo sicer prišli v poštev pri marsikaterem drugem neposrednem davku, pri uslužbeniškem pa komaj. Mogoče je pa tudi, da plačujejo kdo nad 100 Din uslužbeniškega davka, dasi za cestno ne bi bil sposoben. Tak bi se moral (event. po pooblaščenju) seveda zlagati.

Opozarjamo vso javnost, naj pozivu v lastnem interesu točno vstreže, da ne bodo imeli ljudje pozneje hujših neprilic, nego je zlagitev.

Velik vlom in številne tatvine

Davi je bilo vlomljeno v trafiko pri Sv. Jakobu — Tatovi so odnesli za 12.000 Din tobaka, kolekov in znamk

Ljubljana, 29. decembra.

Zadnje čase se zopet množe vloni. Vse kaže, da je v mestu zopet dobro organizirana vlomilška tolpa. Pred 14 dnevi je bilo vlomljeno pri Zalokarju na Gospodovski cesti, pretekli teden so posestili vlomilci Pollakovo trgovino na Dunajski cesti, davi je pa prišla na vrsto trafika pri šentjakobskem mostu. V vseh treh primerih so tatovi odnesli razmeroma precej bogat plen. Pri Zalokarju so napravili za 7000, pri Pollaku za 5000 Din škodo, v trafiki pa za 12.000 Din škodo.

Oplenjena trafika stoji tik ob mostu na Galusovem nabrežju. Zgrajena je bila pred leti in je zidana. Kralj, kjer stoji, sicer ni preveč samotna, ker je baš pred mostom stražnikovo stajališče. Kljub temu je bil davi izvršen v trafiko drzen vlom. Okrog 4. zjutraj je službovali stražnik v svojem okraju ugotovil, da je vse v redu. Toda dve uri pozneje je uslužbenica trafike, ki je last poštna zadruga »Poštni dom«, vsa presenečena ugotovila, da so vrata sama priprta in da je nekdo ponoči trafiko skoraj popolnoma izpraznil. Pobral je vse cigarete, tobak, cigare in razne tobake izdelke, pa tudi znamke in koleke je pobral v žep. Po približni cenitvi je odnesel iz trafike za 10.000—12.000 Din blaga.

O vlonu je bila obveščena stražnica v Trnovem, ta pa je obvestila policijsko upravo. V oplenjeno trafiko je takoj odšel kriminalni uradnik g. Podobnik, da najde

eventuelne sledove za vlomilcem. Vlomilec je trafiko odprl z sidarsko spono, s katero je razdelil ključavnico na vratih. Upati je, da ne bo dolgo kadil in prodajal ukradenega tobaka.

Tatovi in vlomilci imajo zlasti med prazniki zelo radi kolek. Dan za dnem hodijo na policijo priizdati lastniki kolek. Včeraj ponoči je nekdo posestil zasebnega uradnika Antona Kerba v Černetovi ulici 34 in mu iz kurnika odnesel 6 kolek, vrednih 240 Din. Tat je kološkim kar v kurniku porezal glave in jih pustil gospodaru za spomin.

Dijaku Leonu Staretu je nekdo pretekli teden iz pevake sobe Delavske zbornice na Miklošičevi cesti ukradel drno usnjato aktovko z rokavicami. Skupna škoda znaša 500 Din. Tat je izkoristil priliko, ko so dijaki igrali predstavo »Namišljeni bolniki«. — Tudi v Kolodvorski ulici je podjetej tat poskušal srečo. Hotel je vlomiti v brivski lokal v hiši fotografa Davorina Rovška, kjer mu je bil vseh zračnih čistilnik padel in lokal in ga ni mogel odnesti. Rovšek ima 200 Din škodo.

Včeraj popoldne se je pripetila manjša nesreča v Veliki Dolarski ulici 7, kjer je padla po stopnicah 78 letna vdova in posetnica Marija Dovč. Starka si je zlomila desno nogo v členku in so jo morali prepeljati z rešilnim avtom v bolnico.

Posipajte hodnike!

Pišajo nam: Razglas glede kidanja snega in posipanja hodnikov s peskom je že izšel in davi smo imeli tudi že poledico. Ni bila še smrtno nevarna, a vendar so ljudje morali hoditi oprezno in prav počasi, da so obdržali ravnotežje. Dolgo pot imam od Gruberjevega kanala za gradom in čez Vodnikov trg do pošte. Zdi se mi, da ima razglas pomen le za mestne delavce, ker davi ni bil. Usut trotoar niti pred eno privatno hišo, kakor bi ljudje v praznikih ne bili kurili in ne bi imeli pepela. Ne poboljša jih niti vest, da si je te dni že zlomil nogo g. Dežman, najbrž se je pa tudi danes dosti pasantov občutno pobilo.

Če so privatniki popolnoma pozabili na svojo dolžnost, zato so se pa tembolj postavili mestni delavci. Strme poti, ki na večini krajih potrjujejo upravičenost svojega imena, dostojno sicer se niso posipali, čeprav je bila na strminah gladka kakor steklo, ker je vedno polna sanjčev in smučarjev. Prav čudili smo se davi mestnim delavcem, ki so se spomnili celo novih prehodov v Strelški ulici in vse posuli z drobnim peskom. Posuta je bila dijagonala čez Krekov trg pri Mestnem domu, Vodnikov trg, Semeniška ulica in Pogacarjev trg so bili pa posuti čez in čez, da so ljudje stopali varno kakor poleti po parku. Mestni delavci so torej storili svojo dolžnost skrajno vestno, sedaj naj se pa tudi varuhi cestnega reda pobrigajo, da bodo posuti hodniki pred poslopji in vrtovi, ki so pri vatna ali državna last. Najbolj je pa za gradom nevarna hoja zvečer, ker je kljub ponovnim prošnjam še vedno premalo luči. Posebno potrebna je močna žarnica na stiku Strelške ulice in ceste Za gradom, kjer bi morala luč vsveti nad cesto, da bi bil nevarni ovinek pregleden. Sedaj je namreč široka cesta na ostrem ovinku popolnoma temna, ker je niti do srede ne more razsvetliti brljava žarnica na oglu Domobranske ceste.

Skratka, vesolja še nismo preveč pogrešali. Najbolj vesela je bila seve mladina, ki se nima pojma, kaj so krize, ker se še najbrž niso učili — kot pravijo otroci, če jih kaj vprašate: — Tega še nismo vzeli! Ne vem!

Ledu še ni, to je največja bolečina našega naraščaja, no, pa je k sreči nekaj snega, da je vsaj nekaj. Tam pri Čekinovem gradu ga sicer ni več, kjer otročaji orjejo s sanmi breg tako, da kar bobni pod njimi kot da se podira Jeriho. Včeraj je bilo tam toliko sankacev, da je kar gomazelo. Ljubljana pa ima res toliko otrok — gorje sovražnikom naše mile domovine! Zdrav je naš zarod, ploden, rodovit, ali kako bi se naj reklo — vrag ved, kaj bi rekla statistika o številu naših porodov. Gotovo ne nazadujejo. Poleg tega je pa naš naraščaj tudi zdrav — vsejšanje je bilo strahovito, katastrofe pa niso nikogar spravile iz ravnotežja. Otročaji so se valjali, drsali z nosovi po blatu — v vseh legah in na vse načine — »potovali« ali romali, kamor jih je pač zanašalo. Čudno je, da se nihče ni omenil teh velikih stvari, ki se gode zdaj vsak dan tam in Tivoliju, saj se kaj takšnega ne vidi niti v St. Moritzu!

Kaj bi toliko govorili o drugih revah in nadlogah, vesolja je v Ljubljani vedno dovolj, zato ni treba omenjati, kako so se ljudje davili z vodo po kavarnah. Danes ni niti maček preveč hud. Tudi mačka je konec... vse je minljivo...

Med prijatelji. — Rada bi vedela, če me bo Alfred ljubil, ko bom stara. — O tem se kmalu prepričam. — Sinko, boli priden moraš biti. Ne pozabi, da ti nihče ne more vzeti tega česar se naučiš. — Ze prav, papa, ti pa nikar ne pozabi, da mi nihče ne more vzeti tega česar se nisem naučil. — V šoli. — Tvoja naloga »Moi izlet« je do priče podobna nalogi tvojega brata. — Da. gospod učitelj, saj sva bila z bratom skupaj na izletu.

Navedeno smatramo, da so take štrve same knive svoje nesreče, zato bi bilo vsekakor dobro, da bi se taki slučaji pojasnili, ker življenje kogarkoli je vendar življenje, ki ga moramo ceniti; mnogokrat požene v smrt nesrečno žrtev brezvestna oseba — ne toliko izloz sam na sebi.

Angela je bila zaljubljena v nekoga okoli 40 letnega vdovca, ki ima dva otroka. Baje je bilo njuno razmerje zelo pristočno, vdovec je nameraval Angelo kmalu vesti, kot ji je obljubil. Angela je vzljubila njegova otroka kot prava mati, pa tudi otroka sta se nanjo zelo navezala. Vdovec ji ni dal do zadnjega povoda, da

bi dvomila v njegovo ljubezen.

Takih zgodb je mnogo. Popolnoma navadno, kaj ne... Saj si zaključek že itak lahko mislite vnaprej.

Da, on je vzel sporočiti, če pride ona k njemu, da ga ni doma, in da ga sploh dolgo ne bo. Ona je prišla in ni mogla verjeti, zakaj ga ni bilo doma. Čakala ga je v njegovi pisarni. Potem je vprašala še služkinjo, če ga res ni doma, kot ji je povedala njegova hčerka.

Doma je, ampak ima goste, neka prijetna ženska je pri njem.

Angela je pogledala s hodnika v kuhinjo, res, on je imel goste, 30 letno žensko in še njene sorodnike, ki so kovali zakonski jarem za srečen par... Pili so, rajali, veselili se bili — smešno bi bilo, če bi kdo tedaj mislil na kakšno Angelo...

Njo je pa strla resnična bolečina, ni takih stvari ne razumemo in se jim smejemo.

On je prišel iz kuhinje ter vprašal Angelo, kaj da želi, kot da je bil poznan. Zapodil jo je itd., — saj so take zgodbe vedno enake. In saj je vse to sentimentalno — zato smešno — mi smo pač vajeni samo smejati se...

Angela pa je bila izloz med tem, ko je njen ljubimec brezskrbno rajal naprej v veselje družbi. Kaj pa je sploh to posebnega.

Morda bo Angela res okrevala, če pa... kaj za to, ljudje pravijo: naj se ubije, če je tako neumnica.

Življenje se vedno bolj vsestransko profanira.

Iz gledališke pisarne

DRAMA.

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 29.: Serija A-000001. A.

Torek, 30.: zaprto.

Sreda, 31.: ob 21. Gospa ministrica. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. Četrtek, 1. jan.: ob 15. Naš gospod župnik. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. Ob 20. Mercadet. Izven.

Ruska komedija Serija A-000001 v običajni zasedbi se ponovi drvi ob 20. uri v drami za abomna reda A. Serija je izvrstna komedija, ki v obilni meri zabava poslušalca.

Silvestrovo v ljubljanski drami. Na Silvestrovo večer bo v ljubljanski drami predstava in sicer ob 21. uri. Vpizorila se bo izvrstna Nisčeva komedija Gospa ministrica z gospo Jurjavovo v glavni in naslovni vlogi ter ostali znani premijerski zasedbi. Režija komedije je Lipahova. Pri vseh dosedanjih vpizoritvah je to delo izredno vzgalo ter spravilo poslušalce v smeh, ki traja od začetka pa do konca predstave. Za Silvestrovo predstavo velja znižane dramske cene in prepričani smo, da je uprava le ustregla marsikateremu gledališkemu prijatelju s predstavo na ta večer. Konec predstave je ob pol 12. uri.

Balzacova komedija Mercadet je doslej včeraj zvečer pri premijerni naravnost ogromen uspeh. Vsebinsko zelo zanimivo in bogato delo je bilo vurno nastudirano in vsi igralci z gospodom Levarjem na čelu so dali največ kar zmorejo. Mercadet je v resnici ena izmed najboljših predstav naše drame. Prva repriza bo na novega leta dan zvečer ob 20.

OPERA.

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 29.: zaprto.

Torek, 30.: Hasanaginica. C.

Sreda, 31.: ob 16. Grofica Marica. Ljudska predstava pri izredno znižanih opernih cenah. Izven.

Četrtek, 1. jan.: ob 15. Kar in tesar. Ljudska predstava ob zniž. cenah. Izven.

Jutri se poje Hasanaginica. Naslovno partijo poje ga. Thierryjeva, Hasanaga g. Križar, Pimtorovičeva g. Grba, Kadjo g. Gostič, dalje sodelujejo: ga. Ribičeva, ga. Španova, gg. Janko, Perko, Sanci, baletni zbor in drugi. Dirigent ravnatelj Polk. Predstava se vrši za abomna C. — V sredo na Silvestrovo popoldne se poje po izredno znižanih cenah popularna opera Grofica Marica z gospo Poličevo, gg. Kukčev, gg. Drenovcem, Pečkom, Povhetom I. dr. Dirigent g. Neffat.

Premijera izvrstnega slovenskega dela v drami. Dramski ansambel pripravlja najnovejšo delo pisatelja Pavla Golje »Prinčesa in pastirke«. Delo je izredno ljubka pravljica in bo doživelo svojo premijero na Svete Tri kraje, na kar že danes opozarjamo občinstvo.

Konec poti. Ljubljanska drama ponovi v soboto dne 3. januarja angleško dramo »Konec poti«, ki jo je napisal pisatelj Sheriff. Drama, katere snov je zajeta iz življenja za časa svetovne vojne, je bila koncem lanske sezone igrana na našem odru z zelo lepim uspehom.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Ponedeljek, 29. decembra 1930, katoličani: Tomaž, pravoslavni: 16. decembra, Arej.

DANASNJE PRIREDITVE.

Drama: Serija A-000001. Red A. Kino Matice: Zemlja solna.

Kino Ideal: Samika na olimpijadi. Kino Ljubljanski dvor: Zaprto.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Trnkoczy, Mestni trg, Ramon, Miklošičeva cesta.

Lord Melchett umrl

V soboto je umrl v Londonu eden najpomembnejših predstavnikov angleškega gospodarstva lord Melchett, predsednik ogromnega kemičnega koncerna Imperial Chemical Industries Ltd., znan še bolj po svojem prejšnjem imenu sir Alfred Mond. Njegovo ime je zadnja leta često zazvenelo po svetu, kajti v njem je bilo izraženo gospodarsko mnenje Angije. Tu se je pojavljala do gotove meje zgodovina Benjamina Disraelia, ki je nekdo govoril v imenu angleške politike, čeprav ni bil Anglež. Tudi Alfred Mond ni bil čistokrvni Anglež, njegov oče je prišel kot nemški žid iz Darmstadta v Anglijo z neznatnimi denarnimi sredstvi, toda z velikim organizacijskim talentom in bogatim znanjem na polju kemije. Sin in naslednik darnstadtskega kemika dr. Ludvika Mond, ki je bil za Angleže še zgolj priseljenec, je zavzel vodilno mesto v angleški industriji. Bil je več let v angleški vladi in nazadnje je postal peer, kakor Benjamin Disraeli, lord of Beaconsfield.

Lord Melchett je bil rojen l. 1878. v Farworthingu v Lanchashiru. Njegov oče, takrat že bogat industrialec, je lahko preskrbel sinu sijajno visokošolsko izobrazbo, brez katere v preteklem stoletju v Angliji še ni bilo mogoče napraviti dobre kariere. Leta 1895. je postal mladi Alfred ravnatelj podjetja, ki je bilo ustanovljeno, ko se je njegov oče zvezel z nemškim priseljenecem Brunnerjem in ki se je zato nazivalo Brunner & Comp. To podjetje je postalo kristalizacijsko središče sedanjega najpomembnega angleškega kemičnega koncerna.

Kult cvetočega drevesa" v Abesiniji

Z dobo pred božičem so v nekaterih deželah združeni prastari običaji, ki jih niti krščanstvo ni moglo izbiti, temveč jih je moralo prilagoditi svojim obredom. V Abesiniji, kjer se je razširilo krščanstvo v obliki tako zvane koptične cerkve, se je ohranilo do dandanašnjih dni kult »cvetočega drevesa«. Nekaj tednov pred božičem odlomi duhovnik vejico drevesa fedja in jo da dekletu, ki je baš doraslo. Dolžnost dekleta je vejico negovati, spraviti jo v cvetličnjak in jo zalivati, da razcvete. Če vejica razcvete, odvode dekleta v cerkev, verniki padejo na kolena in zakličejo: »Drevo cvete«. Dekle je namreč okraшено s cvetočimi vejicami. Po obredu hoče vsak vernik pri odhodu iz cerkve odtrgati cvet in dekle more govoriti o sreči, če se ji posreči odnesti zdrave ude iz silne gneče.

Ko ima dekle vse to za seboj, si lahko izbere med fanti ženina. Nikoli se ne zgodi in bila bi velika sramota za izbranega, če bi nevesto odklonil. Če pa vejica ne razcvete, pomeni to za dekleta veliko nesrečo, kajti ljudski glas pravi, da je tako dekle pregrešno in vredno zaničevanja.

Na otoku Haiti, kjer je dobilo krščanstvo obliko neke posebne vere, imenovane voodoo, stoji v ospredju pred božičnih običajev Janez Krstnik. Tik cerkve postavijo drevesce in duhovnik se ozre na vrh, rekoč: »Janez Krstnik, ali hočeš priti k nam?« Tedaj zažari skozi krono drevesce žarek, ki pa takoj zopet ugasne. To se ponovi trikrat, potem pa duhovnik vzkligne: »Za-hvaljen bodi Janez Krstnik!« Vsi verniki se radujejo, da jih je posetil Janez Krstnik. Pametni ljudje seveda vedo, da posveti skozi drevesce umetna luč in da Janeza Krstnika nikjer ni.

Gospod na kmetih.

— Ali naj vam pokažem, kako se molze krava? — Pokažite mi to raje na telotu, da se naučim.

Slaba tolažba.

— Ves obupan sem! Ste čitali, kaj je napisal kritik o moji najnovejši knjigi? — Zato se vam ni treba razburjati. Ta kritik sploh nima lastnega mnenja, on ponavlja samo to, kar sliši od drugih.

Dnevne vesti

— **Davek na neoženjene moške.** Dravska finančna direkcija objavlja uradno: S 1. januarjem 1931 stopi v veljavo zakon o davku na neoženjene moške. Temu davku so zavzani: 1. vsi neoženjeni moški, 2. vdovci brez zakonskih otrok, 3. vsi sodnijsko ločeni moški, ako nimajo zakonskih otrok in če jim ni treba vzdrževati žene in otrok. Plačevalci bodo ta davek oni prej omenjeni moški, ki so pred 1. januarjem 1930 izpolnili 30. leto starosti in tega dne še niso izpolnili 60. leta in ki stanujejo v mestih, trgih ter na sedežu sreza, odnosno, če se jim v teh krajih predpisujejo davki. Davek znaša za moške od 30—35 let 50%, od 35—40 let 40%, od 40—50 let 25%, od 50—60 let 10% davka. Opozorjajo se vsi delodajalci, da prično take opozorje s 1. januarjem 1931 odgovarjati uslužbenecem, ki imajo nad 2.500 Din dohodkov na mesec ta davek skupno z uslužbeniškim davkom. Odstopi pa morajo odtegnjene zneske davčnim upravam v gotovini in ne z davčnimi markicami. V ostalem veljajo vse odredbe, kakor za uslužbeniški davek. Uslužbenec, ki ima devet ali več živih otrok, ali so imeli kdaj vsaj nekaj časa devet ali več živih otrok, so prosti vseh davkov.

— **Promocija.** V Inštrukciji je promoviral 20. decembra doktorjem vsega zdravilstva g. Kristof Boris iz Ljubljane. Mlademu doktorju naše čestitke.

— **Napredovanja in sprejem v našo vojsko.** Napredovali so za pehotnega poročnika podporočnik Leopold Vodeb, za vojaške uradnike I. skupine III. kategorije uradnik 2. skupine Silvij Brenčič, Anton Lancerotti in Dragotin Petec; v našo vojsko so sprejeti častniki bivše avstro-ogrške vojske v čin rezervnega pehotnega poročnika Izidor Plak, Valter Brezina in Albert Čok, v čin rez. pehotnega podporočnika Anton Bernard, Robert Engelmann, dr. Dragotin Župnik in Dragotin Mak, v čin rezervnega artiljerijskeke poročnika Štefan Dobocki in v čin rez. veterinarskega podporočnika dr. Otmar Novak.

— **Monopolski dohodki v letu 1929/30.** Od 1. aprila 1929 do 31. marca 1930 so znašali monopolski dohodki 2.382.300.000 Din, izdatki monopolske uprave pa 520 milijonov Din, tako da je bilo čistega dobička 1.862.200.000 Din. Dobitki od vrednostnih državnih papirjev za takse so znašali 615.700.000 Din. V primeri z letom 1928/29 so se monopolski dohodki povečali za 66.800.000 Din.

— **Naš največji parnik.** Naš največji parnik »Kraljica Marija« je priplul na Štefanovo v Dubrovnik, kjer so ga svečano sprejeli. Iz Dubrovnika je krenil v Split, kjer bodo še nekoliko preuredili in opremili njegovo notranjost.

— **Natečaj za tri glasbene nagrade.** Jugoslovenska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu razpisuje natečaj za tri glasbene nagrade in sicer 8.000 Din za opero, oratorij, simfonijo, koncert in skladbo, 5.000 Din za komorno glasbo (kvartet, sonato za en ali več instrumentov ali skladbo za en ali več glasov) in 3.000 Din za vokalno glasbo (pesem in zbor eventuelno s spremljanjem klavirja). Za te nagrade se lahko potegujejo jugoslovenski skladatelji z deli, ki so se prvič izvajala v Zagrebu med 1. septembrom 1925 in 31. decembrom 1930. Skladbe z dokazom o kraju in času izvajanja je treba poslati jugoslovenski akademiji znanosti in umetnosti v Zagrebu, Zrinjski trg 11. najpozneje do 15. februarja 1931 popoldne. Orkestralno delo je treba poslati v partituri in klavirskem izvečku, vsako delo pa opremiti s kratko analizo.

— **»Češkoslovensko-jugoslovenska revija«.** Prejeli smo decembarsko številko »Češkoslovensko-jugoslovenske revije«, v kateri so članki dr. A. Matejčka: »Sto let češke umetnosti 1830. do 1930«, dr. D. Jovanovića: »Novi jugoslovenski zakon o univerzah«, dr. M. Murka: »Za narodno epiko po Jugoslaviji II.«, dr. F. Stule: »Češkoslovenska republika« in dr. L. Šipa: »Češkoslovenske visoke šole«. Poleg tega prinaša decembarska številka sliko k stoletnici češke umetnosti, tri krasne reprodukcije, več drugih slik ter manjših člankov in vesti. Dr. L. Miloradović je napisal poročilo o spomeniku hvalnosti Franciji v Beogradu, dr. M. Tomić pa kratko razpravo o solidarnosti tiska.

— **Posta pod prometnim ministrom.** Vse poštne organizacije delajo na to, da bi dobilo postarstvo svoje lastno ministrstvo. Ta ideal se doslej poštnim nameščencem še ni uresničil, pač pa dobi postarstvo v prometnem ministru, katerega je bilo zadnji čas prideliti, svojo posebno upravo. Tako vsaj se glasi zadnje poročilo iz Beograda. Jasno je, da bo poštnim nameščencem z njih upravo v prometnem ministru se precej ustreženo.

— **Otvoritev telefonskega prometa med Celjem in Švicjo.** Od 15. t. m. je otvorjen telefonski promet med Celjem in vsemi centralami v Švicji. Pristojbina za navadno govornilo enoto v vseh relacijah znaša 75.35 Din.

— **Otvoritev telefonskih relacij.** Otvorjena je telefonska relacija Ribnica na Dolenjskem — Milano. Pristojbina za navadno govornilo enoto znaša 39.60 Din. Otvorjena je telefonska relacija Velenje — Dunaj. Pristojbina je 37.95 Din. Pristojbina za navadno govornilo enoto v relaciji Maribor — Wies, Steiermark pa znaša 16.50 Din.

— **Nalezljive bolezni v dravski banovini.** Od 8. do 14. t. m. je bilo v dravski banovini 26 primerov tifuznih bolezni, 112 škrlatinke, 66 ošpic, 226 davice, 18 šena, 4 netja priušenice svinokve, 2 odrevlenosti tilnika, 2 krevčite odrevlenosti in 1 dušljivega kašlja.

— **Razpust društev.** Društvo »Slovenska dijaška združba« in »Društvo v fotografski stroki zaposlenega osebja v Ljubljani« sta razpuščeni, ker nimata pogojev za pravni obstoj.

— **Bukova drva, trboveljski premost.** In koka pri t. »Kurivov«, Dunajska 33, telef. 3434 (na Balkanu).

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, nestanovitno vreme. Včeraj je bilo jasno samo v Splitu, drugod pa bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 8, v Skoplju 6, v Beogradu 3, v Sarajevu 1, v Ljubljani 0.8, v Mariboru 0.6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 770 mm, temperatura je znašala —1.

— **Obstrelji ga je.** V bolnico so prepeleli včeraj Alojzija Viranta, sina posestnika iz Vrbič pri st. Jurju pri Grosupljem, katerega je obstrelil Alojzij Ferme in ga ranil na levi nogi.

— **Strasna smrt pod vlakom.** Na sveti večer je na progi Vrbaš—Bečej vlak povozil 24 letnega poljskega dinarja Gabrijele Szabadosa. Mladenič je bil zaposlen pri posestniku Webru in je hotel na sveti večer obiskati roditelje v Vrbašu. Ker je zvečer divjal hud vihar, ni čul prihajajočega vlaka, ki ga je povozil in mu odtrgal glavo. Drugo jutro je našel povoženega Gabrijele njegov brat, ko je šel v cerkev. Komisija je ugotovila, da sta mladeniča povozila dva vlaka, da pa je bil nesreče kriv sam.

— **Na smrtni postelji izdala skrivnost.** Pred sodiščem v Kikindi sta bila nedavno obojena Jurij Nemeth in Maks Czalan iz Krsturja zaradi tatvine gosi na 45 dni zapora. Ko se je Nemeth po prestani kazni vrnil domov, so ga orožniki znova aretirali zaradi suma umora, ki ga je bil izvršil pred meseci. Letos v maju bi moral Bogdan Cvejin iz Novega Bečaja k vojakom. Ker mu pa vojaška suknja ni dšala, je sklenil pobegniti v inozemstvo. Šel je skozi Krstur in hotel pri Gjalji prekoračiti mejo, kar se mu pa ni posrečilo. V Krsturu se je v gostilni seznanil z vojnikom Bečijem, ki ga je peljal k Nemethu. Bečijski je Nemethu dejal, da je Cvejin zelo bogat in da ga bo bogato nagradil, če ga spravi čez mejo. Nemeth se je sprva branil, končno je pa Cvejino obljubil spravi ga na madžarsko ozemlje. V pripravi, da ima Cvejin mnogo denarja, je Nemeth zasnoval pekleniški načrt. Prepelel je Cvejina rez čez mejo in ko sta bila približno dva kilometra na madžarskem ozemlju, ga je s palico ubil, mu vzel listnico in se vrnil domov, kjer je ležal lopato. Truplo je zakopal na samotnem kraju. Doma je odprl listnico, presenečen je pa bil, ko je v njej našel samo 100 Din. O zločinu je vedela tudi njegova žena, ki je nedavno težko obolela. Tik pred smrtjo je možev zločin priznal svoji sesti, potem je pa umrla. Sestra je o zločinu pripovedovala po vasi; ljudje so obvestili orožnike in te dni je bil Nemeth aretiran in izročen sodišču.

— **Tragedija blazneža.** Bogati posestnik Peter Šilč iz Kamenice v Vojvodini je zadnje čase začel kazati znake duševne bolezni. Ker ni bil nevaren, so ga oblasti pustile v domači oskrbi, ženi so pa naročili, naj dobro pazi nanj. Na božični večer je Šilč nenadoma pobegnil z doma. Pojavil se je v Petrovaradinu, kjer se je pogovarjal z ribiči ob Dunavu. Nenadoma je pa začel kričati in ko so prihiteli iz sosednjih hiš ljudje, je blaznež planil k Dunavu, zakričal: »zakaj me hočete ubiti?« in skočil v vodo. Ker ni bilo uobeneža čolna blizu, mu niso mogli na pomoč in tako je izginil pod vodo. Njegovo truplo so že našli.

Najlejša izbira NOVOLETNIH DARIL

kakor aluminijaste posodice za otroke, kompletne kuhinjske garniture v raznih kvalitetah, jedilna orodja itd. — nudi trvdka z železino

STANKO FIOLJANČIĆ
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35
Oglejte si izložbo!

Iz Ljubljane

— **Ob tobačni tovarni** ob Tržaške ceste proti železnici bodo izpeljali novo ulico. Zidaj napravljajo in ravnojo cestnice s hodnikom za pešce. Ker so zgradili letos ob Vrtaču na bivšem zemljišču Stavbne družbe več vil ter zemljišče parcelirali, zato morajo tudi izpeljati ceste, dohode do hiš Plinske, vodovodne in kanalizacijske cevi so že položene.

— **Prisrčna hvala** za vse čestitke k mojemu dvojnemu jubileju. Vsem, ki so se me o tej priliki spomnili z dobro, prijateljsko besedo, želim prav srečno novo leto. 691/n Ivan Samec.

— **Zahvala.** Božičnica, ki jo je priredilo društvo »Skrb za mladino« v Ljubljani dne 26. decembra 1930 v Sokolskem domu na Taboru, je prav lepo uspela. Sicer skromna prireditev je potekala nad vse svečano, saj je bilo obdarovanih skoraj 100 otrok z toplo obleko in čevlji. Kratak program božičnice je bil celo ljubeč in pester. Posebna zahvala bratom in sestram, ki so pripomogli na požrtvovalnem delom k uspehu. Vendar čaka društvo še ogromno dela, saj si je na delo težko nalogo kupiti ali zidati dom za zdravljenje bolehnih siromašne dece, za katero ne morejo skrbeti stariši. Breme, katero si je društvo naložilo, bo rabilo povsem dovolj krepih moči in še več radodarnih src, da ga bo zmoglo. Vse prijatelje društva pa prosimo, da nam priskočijo na pomoč, saj bodo s svojim delom ali prispevki pomagali le najprej.

— **Na Silvestrovem večeru** Sokola I. na Taboru zapoje članica kr. opere gđ. Špelca Ramšakova dve pesmi, istotako priznani »Slovenski kvintet«. Dalje zapojejo Ruski Sokoli v Ljubljani nekaj originalnih kosaških pesmi, eno od teh obenem s plesom. — Člani Sokola I. nastopijo z vratolomnimi akrobacijami ter lepimi skupinami, članice pa z ritmično dvanaestorico in rokoko plesom. Na večeru sodeluje celokupni baletni zbor kr. opere s tremi izbranimi točkami. — Višek vsega večera pa bo težka operacija, katero izvede slavni kirurg g. Mraulopapulos (Atene); g. kirurgu pacientu tako temeljito očisti trebušno votlino, da ta takoj po operaciji lahko je

in pije. — Reproducirana glasba po vseh dvoranah. Spored oddaja »Radio Ljubljana«.

— **Iz v poudru družbi** je na Silvestrovo noč najprijetnejše! Zato pojdimo letos ta večer na Bellevue, na prireditve pevskega društva Ljubljanski Zvon. Zelo pester spored: Jonny jazzband, petje društvenega zbora in okteta, komični nastopi, šaljiva pošta, bogat srečolov, ples.

— **Iz Sokolskega društva** Ljubljana IV. priredi Silvestrov večer v gostilni pri Češnjarju. Pričetek je ob 20. Pester in bogat spored. Prijatelji sokolstva vabljeni.

Silvestrov večer Ljubljanskega Sokola

v Narodnem domu

(vhod z Bleiweisove ceste)

Pester spored Ples

Začetek ob 20.30, konec ob 3. uri.
Vstopnina Din 10.—

— **Iz Silvestrovanja** SK Ilirije se bo letos vršilo v restavracijskih prostorih hotela »Slon«. Za prireditev je določen prvovrsten program, sodelovala bo godba »Merkur«, ki uživa nedeljen sloves. Lanskoletna silvestrova prireditev SK Ilirije v baru »Elmona« je bila na višku in upati je, da bo tudi letošnji večer nudil obilo zabave. Prijatelji in člani kluba dobrodošli!

— **Iz Težke avtomobilne nesreče.** Na Štefanovo je na Zaloški cesti tik pred tramvajsko remizo neki avtomobilist povozil in precej težko poškodoval 12letnega Jožeta Guštinja, stanujočega na Vidovdanskem cesti. Fant je zadobil notranje poškodbe in so ga morali prepeljati v bolnico.

— **Iz Klub ljubiteljev športnih iger** v Ljubljani priredi v mesecu januarju 1931 v evidencične svrhe brezplačno smotro vseh na tukajšnjih razstavalah še ne ocenjenih čistokrvnih športnih iger. Lastniki naj pošljejo potom dopisnice svoje prijave s opisom psa — pasma, starost, ali ima rodomnik — na klub. Dan in kraj smotre bo objavljen pozneje.

— **Iz Društva učiteljev** ima občni zbor v torek 30. t. m. ob pol 10. uri na Šentjakobski šoli.

— **Iz Pevski zbor slovenskega učiteljskega** je s svojim dosedanjim koncertnim nastopom v polni meri dokazal visoko umetniško stopnjo svojega koncertnega izvajanja in je brez dvoma eden najboljših zborov cele naše krajine. Zato opozarjamo na njegov koncert, ki bo pod vodstvom dirigenta Srečka Kumarija v ponedeljek, dne 5. januarja 1931 ob 20. v veliki dvorani hotela Union. Na sporedu so vokalni, narodni in umetniški zbori jugoslovenskih avtorjev in pa sopran solonastop s spremljanjem klavirja konservatoristke gđ. Anite Mozetove. Predprodaja vstopnic bo v Matični knjigarni.

— **Iz Maudrov dušaški trio** v Ljubljani. Privrkat bo nastopil na javnem koncertu v Ljubljani češki dušaški trio, ki je znan po celi Evropi, pod imenom Maudrov dušaški trio. V izredno interesantni obliki nam bo ta trio podal razne češkoslovenske in jugoslovenske pesmi za en glas s spremljevanjem violine in dude. Koncert se bo vršil v nedeljo, dne 4. januarja 1931 v veliki dvorani Kazine. Vstopnice bodo v predprodaji v Matični knjigarni.

— **Iz Veliko simfonično delo** za soli, zbor in veliki orkester »Faustova pogubljenec« ponovi pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske v nedeljo, dne 11. januarja 1931 ob 15. uri v veliki Unionski dvorani. Na izvedbo imponentnega Berliozovega dela opozarjamo predvsem naše podeželsko občinstvo, kateremu ugodne železniške zveze omogočajo poset tako znamenitega koncerta. Področnost sledi. Naročila za vstopnice sprejema pisarna Glasbene Matice, Gosposka ulica 8/1.

— **Iz Gostilna pri »Tieku** na griču« želi vsem cenjenim gostom srečno in veselo novo leto, ter vabi na Silvestrovanje. Na novo-ga leta dan jutraj svež golaž. 683-n

— **Iz Sokolskega društva** Štepanja vas priredi Silvestrov večer v društveni telovadnici in vabi k čim večji udeležbi! Zdravo!

Silvestrovanje S. K. Ilirije

se vrši v restavracijskih prostorih hotela »Slon«

Mercurjev Jazz-band, bogat program. — Ples do jutra!

Pozna se. — Vsem ljudem bom pravil, kakšen človek si. — Jaz te bom pa tožil zaradi zaljenja časti.

Najboljše, najtrajnejše, zato je najcenejše

Antično kraljestvo mrtvih

Vечно je v človeku hrepenenje po spoznanju, da smrt še ni konec vsega

Steber vsake veroizpovedi je vera v posmrtno življenje in strah pred njim. Ze na najnižji kulturni stopnji je iskal človek vzroke naravnih pojavov, ki si jih ni znal sam pojasniti. Naravno je oživil z bogovi, ki imajo v rokah človeka in njegovo usodo. Obstal je tudi pred zagonetko smrti, pred največjo skrivnostjo, ki je človek ni mogel razumeti. Vera v posmrtno življenje izvira iz naravnega hrepenenja človeka po nadaljevanju življenja na zemlji, ki izgubi svoj pomen, če pomeni smrt konec vsega. Iz te vere, ki se je izpreminjala po raziranju človeštva o duši, o onem delu človeka, ki pri telesni smrti ne izgine, se je razvil pri vseh kulturnih narodih že v pradavnih časih

kult mrtvih in njihovih grobov

Kakor vsi Indogermanci, so častili mrtve tudi Grki. Ze v najstarejših časih so Grki mrličke pokopavali, toda v fantaziji živih so živeli človeško življenje dalje. Zato so jim tudi polagali v grobove jestvine, pijače, posodo in orožje. Zato je morala slediti možu v smrt tudi žena z otroki, da bi pokojni na onem svetu ne pogrešal tega, kar je imel na tem svetu rad. Te grozne človeške žrtve so spremljale vsake pogrebe. Omenja jih tudi Homer. Pozneje so se človeške žrtve opustile in nadomestile so jih živalske. Preostali so založili grob svojega sorodnika s svežo hrano vedno na dan njegovega rojstva in pa na praznik vseh mrtvih. V Atenah so se vršile te svečanosti v septembru in v februarju. Grki so verovali, da se duše mrtvih masčulejo za vsako malomarnost v tem pogledu in zato so skušali preprečiti, da bi se ne vračale v svoja bivališča na zemlji. Duše mrtvih so si predstavljali Grki v pravi človeški podobi z vsemi lastnostmi, ki so jih imeli dotični v življenju. Ker je bila kri vir vsega življenja in sedež duše, so

izlivali v grob svežo živalsko kri

v trdnem prepričanju, da bo duša umrlega za nekaj časa oživila in da bo mogla odgovarjati na vprašanja. Iz tega običaja se je razvil zaklinjanje mrtvih.

V teh najstarejših časih je bilo pri Grkih razširjeno tudi češčenje herojev, polbogov, ki so prebivali v naravnih skalnatih votlinah. Ljudje so bili prepričani, da heroji ne umrejo, temveč da se preseli v svoje podzemno bivališče. Grki so častili njihova bivališča tako, kakor grobove svojih umrlih. Njihova moč je bila nadnaravna, ljudem so se prikazovali v sanjah, jim preročovali bližnjo bodočnost, svetovali lekarstva proti vsaki poedini bolezni itd. To so bili

gospodarji duš

ki so živeli posmrtno življenje v njihovi krajini, na katero je bilo njihovo delovanje tudi omejeno. Heroji so bili ustanovitelji rodov, hrabri bojevniki in junaki, ljudje, rojeni od božanskega očeta in človeške matere, pozneje pa vsi junaki grških povesti in homerskih pesmi. Močno preseljevanje grških plemen, ki se je pričelo okrog leta 1000 pred Kristusom, je povzročilo velik preokret v verskih nazorih, zlasti pa v veri v posmrtno življenje. Češčenje mrtvih je bilo v stari domovini čisto tesno zvezano z njihovimi grobovi, ki so jih živi zapustili, ker so se morali preseliti drugam. In tako so začeli

mrličke sežigati

menda zato, da bi bila uničena moč duš, ki so prinašale ljudem nesrečo. Grki so začeli verovati, da zbeži na grmadi duša iz telesa in zato so si jo zamislili kot senco. Ker so pa videli, da izgine z zadnjim zdihljenjem življenja iz umirajočega telesa, so smatrali diih za podlago življenja, za dušo. Izraz psihe pomeni zato diih in dušo. Duše so si predstavljali kot sence, toda z vsemi znaki človeškega telesa, ali pa kot male, ljudem podobne krilate prikazmi.

V tem času se je razvil tudi poim

posebnega kraljestva mrtvih

kamor ne prodre nobena človeška moč, niti žrtev. To kraljestvo je grški Tartarus ali Orkus. Od sveta ga ločijo nepremostljive reke — Styx, pri kateri so bogovi prisegli. Acheron, reka žalosti, Kokytos, reka tarnanja, Phiriphlegeton, reka ognja, in končno Getha, reka pogubljenja, iz koje so mrtvi pili, da bi pozabili na posvetno življenje. Čim je truplo umrlega pokrila zemlja, je spremljal Charon na bregu čakajočo dušo čez reko Styx ali Acheron. Za svoj trud je dobil obolos, novčič, ki so ga polagali Grki mrličem pod jezik. V podzemlju, kamor nikoli ne prodre solnčni žarek, žive duše težko, pusto življenje, nadaljuje se njihovo posvetno življenje, toda brez moči in brez zavesti, ki jim je bila vzeta s sežiganjem telesa.

Iz kraljestva mrtvih se ni mogel nihče vrniti. Samo nekaj izjem poznajo grške pravljice. Zato straži vhod v podzemlje troglavi pes Cerberus. Vhod v podzemlje so si mislili Grki v skalnatih čerch na večjih krajih, tako v Arkadiji, ob vzhodni gorovja Tamarov v Lakoniji in pri Kyme v južni Italiji. Zalostno je to kraljestvo senc brez radosti in lepote, brez upa in nad. Toda človek se ne more sprijazniti s tako mračno sliko posmrtnega življenja, on potrebuje svoj raj, da ne izgubi nade in veselja do posvetnega življenja. Zato so si Grki ustvarili svoj Elyson, svoje otoke bla-

ženih, kjer so živeli ljubljenci bogov srečno življenje. Ta antični raj pa ni bil v podzemlju, ampak na koncu Oceana. V času, ko je nastala ta vera, mso Grki ničesar vedeli o posmrtnem plačilu ali kazni. Dobri in hudobni ljudje, vsi so živeli v podzemlju isto pusto življenje senc. Sele v 5. stoletju pred Kristusom, ko so začeli ljudje verovati v večno pravičnost, se pojavi tudi

vera v sodnike na onem svetu

Minos, Rhadamanthys in Aiaikos sodijo duše umrlih in po njihovem življenju na svetu jih pošiljajo bodisi v raj (Elyson) ali pa na dno Tartara, našega pekla. Tam ječe grešniki, tam morajo prestati svoje kazni, kakor Sisyfos, Tantalus, Oknos in Danaide. V Homerjevi dobi so poznali Grki samo Eridije, ki so preganjale morilce, posebno če je šlo za umor bližnjega sorodnika.

Umrli potrebujejo tudi svoje bogove, kajti olimpijski bogovi so se obračali od umirajočih in mrtvih, ker jim ni pristojalo prisostvovati smrti človeka, kajti mrtvi pripadajo že podzemnim bogovom. Vlada podzemlja je bil že v Homerjevih časih

Zevsov brat Hades

Kakor njegovi podložniki, je bil tudi on viden. Njegova soproga je bila Persephone, strašna vladarica podzemlja, skrivnostna Demetrina hči, ki jo je Hades ugrabil, ko je trgala s svojimi družicami narcise — rože smrti. Na prošnjo njene matere, ki jo je vsa obupana iskala, je Zevs privolil, da je smela prebivati nekaj mesecev v letu v podzemlju, spomladi se je pa vračala k svoji materi. Hades, vladar senc, je tudi zaščitnik žita, dokler počiva v naročju zemlje. Tenu bogu so darovali Grki črne živali, njemu so bile posvečene ciprese na grobovih in pa narcise, katerih von omamlja. V njegovem kraljestvu senc prebivata Thanatos — smrt z bogom spanja Hypnos.

Na črnem prestolu sedi mrki Hades, kraj njega pa skrivnostna Kore-Persephone — narcise, rože smrti in krase laje. Tako sprejemata duše umrlih, svoje nove podanike, ki prekoračijo reko Styx. Skrivnostno kraljestvo mrtvih je vzbujalo pri Grkih enako grozo in strah, kakor vzbuja med preprostim ljudstvom zdaj peklo. Duše umrlih so se često zamjenjavali z demoni in pravljice o skrivnostnih pojavih, strahovih in prikaznih so krožile v starem veku enako, kakor v naših časih. Ze grobovi so vzbujali grozo, kajti s truplom so združili Grki predstavo o duševnem življenju, ki ni izginilo iz trupa. V Sparti so morali mladeniči dokazovati svoj pogum s tem, da so junaško hodili med grobovi. Prikazni in strahovi so se pojavljali pred važnimi dogodki, kakor je bila n. pr. v Rimu Catemova zarota ali Cezarjeva smrt.

V sanjah so se prikazovali ljudem umrli, ki so hoteli izraziti to ali ono željo. Grozne so bile prikazni onih, ki so umrli naselne smrti. Prikazovali so se na krajih, kjer so bila pokopana njihova trupla. Eukratu se je prikazala sedmi dan po smrti žena, ki je tarnala, da so sežgali z njenim truplom tudi njen zlati sandal. In res so našli drugi sandal pod skrinjo in ga naknadno sežgali. Ključje in zaklinjanje mrtvih je bilo v Grčiji zelo razširjeno, kajti Grki so verovali, da lahko mrtvi govore in izražajo svoje želje.

Toda Grkom so se prikazovala tudi strahotna, nadnaravna bitja,

grozotne ženske prikazni

Lamie, Empusa in Morno, s katerimi so strašili Grki svoje otroke. Plutarh pripoveduje o skrivnostni prikazni, ki je prorovala v podobi Erimije nesrečo in smrt Dioniza Sirakuškega. Isti pisatelj pripoveduje o prikazni, ki jo je videl Cezarjev morilec Brutus. Brutus se je pripravil s svojo vojsko v Evropo in neke noči je sedel zamišljen v svojem šotoru. Kar je zaslišal korake in pred šotorom je zagledal strahotno postavo ogromne velikosti. — Kdo si, bog ali človek, in kaj hočeš od mene? — jo je vprašal. »Tvoj zli duh sem, pri Filipih se zopet vidiva!« se je glasil odgovor. Prorokovanje se je izpolnilo. Pred odločilno bitko pri Filipih je Brutus zopet videl prikazen.

Strahoten je bil smeh teh staroveških strahov. Ko je zažgal Mithridates v Mali Aziji gaj Eumenidek, se je začel strahoten smeh, ki je prihajal iz rane na grlu deklice, katero so žrtvovali, da potolažijo razjarjene boginje. In ko je hotel rimski cesar Caligula odpeljati kip olimpijskega Dia v Rim, se je začel v svetišču grozoten smeh. V svoji melagomaniji je namreč hotel cesar posaditi na kip odlitek svoje glave.

Tako je spremljal strah pred skrivnostnim onm svetom Grke, prodiral je v njihovo vero in običaj v duši staroveškega človeka tudi takrat, ko so se olimpijski bogovi sami izpreminjali v motne sence. Tuji bogovi so jih polagoma izpodrinili in nadomestili, toda tudi oni niso mogli izbrisati iz človeške duše hrepenenja po spoznanju, da smrt še ni konec vsega. Novi obredi in novi misteriji so skušali pojasniti tamno zagrobnega življenja. In na tej poti je naletele človeštvo na krščanstvo. Novi nauk je zmagal tudi zato, ker je razočaranim ljudem v njihovem strahu pred smrtjo lepše naslikal večnost. Antični bogovi so podlegli, ker je obledel njihov kult in ker je obelal novi bog ljudem radostno posmrtno življenje.

C. G. Norris.

Vroča kri

Roman.

Za njen osemnajsti rojstni dan je obedoval Boylston z njo v separirani sobi in Zeldi je prvič v življenju pil sekt. Bil je zelo radodaren in nežen. Podaril ji je zlato uro in zlato brošo v obliki traku. In s tem je pripel uro na njeno svilenlo jopico. Dal ji je tudi polno pest blestečih zlatnikov, češ, naj si kupi, kar jo mika — lepo obleko ali nakit. Zdal je da je svoja gospodarka, ji je dejal; priti in oditi sme, kadar hoče; njen stric nima več oblasti nad njo.

Tiste noči je ostal pri nji do jutra in sicer proti svečani obljubi, da se je ne bo dotaknil. Ostal je mož beseda in nežno se je zahaval z njo do ranega jutra. Nekaj noči pozneje jo je zopet pregovoril in pod enakimi pogoji je smel ostati. Toda tretje noči je kapituliral in zjutraj se je sovržila in gnusila sama sebi. Ves dan je sedela v svoji sobi, sklenjenih rok in solze so ji lile iz topih oči. Zdelo se ji je, da je oskrnjena, onečastjena, osramočena.

— O Mihael, Mihael — kako neki sem mogla? ... Kako sem mogla biti tako podla, tako nizkotna, tako nezvesta, kako sem mogla tako izdati najino ljubezen in najino zvezo?

VI.

Mesto na gričih, od vrha do tal posejano z bogatimi obrtniški hišicami, okrašenimi z rdečimi, rjavimi in belimi okraški, a med hišicami se počasi pomika tramvaj, to je bil San Francisco proti koncu devetdesetih let.

Prah, pleve, močni vetrovi, gosta megla, nesnaga, naglica in natpane ulice v sivem, ostudnem mestu — to je bil Zeldin vtis v času, ko je prebivala v Fullerjevi hiši. Spoznala je pa še druge, kako pusto, neprijetno in dolgočasno je bilo to življenje.

Vstala ni nikoli pred deseto uro, potem je pa stopicala okrog in si kuhala zajutrek. Na sebi je imela s čipkami okrašeno svetlo modro svilenko pižamo. Od doktorja Boylstone se je bila naučila kaditi cigarete in zdaj si je prižigala eno za drugo, čim se je zbujala. Z Boylstonom je živela že dve leti in zato je bila mikavnost in pikantnost novega razmerja že davno izginila, vsaj za Zeldo. On jo je še vedno ljubil, lažil za njo in jo mučil, toda Zeldi ga ni imela nikoli posebno rada, a včasih ga je naravnost sovražila. Zdal je poznala vse njegove navade. Trpela

ga je in to je bilo vse. Svojo naklonjenost je merila po njegovi radodarnosti. Prve dni se ji je zdela ta podlost odvrtna, toda kmalu se je privadila in dobila debelo kožo. Onusilo se ji je to življenje, zopetna ji je bila odvisnost od Boylstone in zopet ji je bil Boylston vobče. Pogosto sta se prepirala in vedno je bil on tisti, ki je popustil in napravil prvi korak k pomirjenju. Često se ji je smilil. Njegov strah pred starostjo je bil naravnost tragičen; obupno si je prizadeval, da bi ostal mlad in do smešnosti je napenjal vse svoje sile, da bi mogel Zeldo dohiteti v njenem mladostnem pohodu.

V drugem letu, tik pred božičnimi prazniki, je Boylston komaj ušel smrti. Med njo operacijo se je inficiral in si zastrupil kri. Minul je cel dan, ne da bi Zeldo obvestili, kako je z njim. Takrat je bilo zelo dvomljivo, da-li bo ostal pri življenju. Končno je poslal po njo, toda ko je prišla v bolnico, ni smela k njemu, temveč je morala čakati več ur v tesni čakalnici v pritličju. Dve drugi dami sta že sedeli v čakalnici ena debela, druga suha, gospa Hodgson in gospodična Boylston, sestra in nečakinja bolnika, boreč se s smrtjo. Tudi njima so bili sporočili, da je Boylston težko bolan, in zjutraj sta pristepili iz domačega kraja Stocktona. Zeldina navzočnost ni bila povsem razumljiva in gospa Hodgson je vprašala:

— Ste njegova asistentka, gospodična Marsh?

— Ne, samo njegova prijateljica, — je odgovorila Zeldi dobrodušno. — In takoj je postala zabava napeta, obe dami sta govorili z Zeldo kar se je dalo malo. Zeldi je prvič začutila, kako nesiguren je bil njen položaj. Kaj bi se zgodilo z njo, če bi Boylston umrl?

— Ta misel ji je neprestano rojila po glavi, ko je v bolnici več ur vsa v strahu čakala. Kaj bi se zgodilo z njo? ... Kaj bi se zgodilo z njo? ... In vendar je vprašal bolnik najprej po nji in šele potem po svojih sorodnicah, ko si je nekoliko opomogel. Zeldi se je ustrašila videč, kako zelo se je med boleznijo izpremenil.

— Mila moja Zeldi, mali moj mak, si vesela, da smrt ni pobrala tvoje stare grčice?

Njegov glas je bil taklo slab, da se je komaj slišal.

Pozneje je srečala obe dami pri njegovi postelji.

— Moja nevesta, — je zašepetal bolnik in jo predstavil; — poročiva se, čim ozdravim.

Prorokovanje o letu 1931

Vsa prorokovanja so enaka — post festum se že najde kaj, kar se je izpolnilo

Poklicni proroki in prorokinje so že napovedali, kaj čaka človeštvo v letu 1931. Kaj nam prinese novo leto? Znana Madame Fraya, na katero se je obračal med vojne sam Clemenceau, prorokuje Franciji, da bo trajala sedanja politična kriza še dobre tri mesece, kajti Steegova vlada ne pomeni izhoda iz kritičnega položaja. Sploh bo prihodnje leto do marca ali pa celo do aprila v znamenju Saturna. Ta planet pa prinaša človeštvu same krize in težave, spore, krize, nesreče itd. Madame Fraya pravi, da pride v novem letu na krmilo Poincare, ki bo pa pozneje izročil vladno krmilo v roke mlajšemu državniku V prvih mesecih novega leta je pričakovati padca cen. Škoda, da se bodo porenili samo luk-suzni predmeti Izvoz iz Francije se poveča. Položaj v Nemčiji ostane napet. Tudi Srednji Evropi, zlasti Poljski, se ne obeta v novem letu nič dobrega. Madame Fraya ne veruje v novo vojno, pač pa pravi, da je nevarnost novega krvoprelitja še vedno velika. Na poljski meji pride v novem letu do mučnih incidentov. Francija ostane navzlic temu mirna, razvijala se bo in napredovala posebno v avijaciji. Literatura se obrne od populizma k romantizmu, ki se bo močno približeval misticizmu.

To je torej v splošnem vse, kar ve povedati o novem letu znamenita francoska prorokinja. Malo je povedala, nekaj je pa le. Sicer imajo pa vsa prorokovanja in vsi horoskopi to dobro lastnost, da se dajo razlagati na več načinov in da se lahko izkonstruira iz njih post festum nekaj, kar se zdi verjetno in točno. O tem pravi tudi primer najslavnejšega evropskega maga Nostradamusa, ki je napisal l. 1547. velike delo, v katerem je napovedal važnejše dogodke od l. 1792. do 3797. Takrat ljudje niso razumeli njegovega prorokovanja. Šele pater Piobb je pojasnil 400 let pozneje Nostradamusovo zagotetko. Kri zastane človeku v žilah, če pomisli, kako točno je Nostradamus napovedal vse važne dogodke in kako se je njegovo prorokovanje izpolnilo. Napovedal je usmrtnice Ludvika XVI., vse grozote revolucije, Bonapartovo rojstvo blizu Italije in vso slavo prvega cesarstva. Potem vidimo Napoleona v izgnanstvu na otoku Bellerophonu, prihod Ludvika XVIII., padec Karla X., vladanje Ludvika Filipa, nastop Napoleona III.,

njegov strahoviti poraz ter končno komunio in republiko.

Nostradamus je točno povedal, da bo imela Francija med leti 1875 in 1906 sedem prezidentov, da bo umrl Carnot tragične smrti (bil je ustreljen), Faurie pa misteriozno (umr. je v objemu lepe Madame Steinhall), napovedal je Dreyfusovo afero, ero dobrodušnega prezidenta Fallieresia in veliko vojno pod Poincarejem. Svetovna vojna je opisana z zmagovalci in premaganci vred zelo točno. Nostradamus je celo videl v duhu, da bo moral Millerand odložiti prezidentstvo in da ga bo nadomestil protestant Doumergue, pod katerim nastane težka finančna kriza. Nostradamus je videl v 16. stoletju celo, kako bo Clemenceau kljub visoki starosti porazil Nemce in podpisal mir, pri tem ga bosta pa podpirala »nestarostec« (Lloyd George) in »sramežljivi, slabogovoreči« (Wilson).

O veliki vojni je objavil pojasnilo Nostradamusovega prorokovanja Col-lin de Lamor l. 1922. Pomislimo, kaj bi bilo, če bi bila izšla ta publikacija l. 1912! Sploh je pa zanimivo, da izidejo vsa odkritja in pojasnila post festum. Nostradamus opisuje med drugim zelo podrobno, kaj nam prinese leto 1931. Toda niti pater Piobb, niti Collin de Lamor, niti Jean Murat, niti Paul Louvet nam ne povedo o tem niti besedice, čeprav so napisali cele brošure o prorokovanjih iz 16. stoletja. Ko bo l. 1931 že za nami, se bo ta ali oni oglašil in povedal, kaj so nam obetali razni proroki. In tako je z vsemi proroki. Zato jim pametni ljudje ne verjamejo.

Ženske izpodrivajo moške

Londonski list »Sunday Express« priobčuje članek, v katerem pisec trdi, da so začele ženske izpodrivati moške iz poklicev. V javnih poklicih, posebno po industrijskih podjetjih, je zaposlenih v Angliji zdaj toliko žensk, da je res velika nevarnost, da bo kmalu mnogo moških na cesti. Toliko žensk Angleži še niso imeli v javnih poklicih, kar pomeni. V podjetjih, kjer so uslužbenci zavarovani proti brezposelnosti, je zaposlenih zdaj 3.474.170 žensk. Leta 1923. jih je bilo pol milijona manj. Če primerjamo sedanje razmere z onimi pred 10 leti, vi-

dimo, da služi kruh poldrugi milijon žensk več, kakor leta 1920.

Posebno neprijetno je za podjetja, da dobi ženska pravico do brezposelnostne podpore takoj, čim jo odpuste, čeprav je služila šele nekaj mesecev. Mnoge ženske in dekleta služijo zato, da dobe pravico do brezposelnostne podpore. Ob koncu oktobra je bilo v Angliji 60.500 brezposelnih žensk. Mnoge dobivajo podporo ne glede na to, da so poročene in da zaslužijo možje toliko, da se rodina lahko preživlja.

Perpetuum mobile vzrok umora in samomora

Orožniški postaji v Stari Beli blizu Moravske Ostrave je bil dodeljen 34-letni stražmojster Jožef Jašek. Od 19. t. m. je imel Jašek dopust in v sredo se je hotel odpelati k svojemu očetu, pa je zamudil vlak. Zato se je vrnil v Vitkovice, kjer je hotel še nekaj kupiti. Očividno ga pa ni mikalo odpotovati, kajti kmalu se je vrnil v Stari Belo in zavlil v bližnjo gostilno. Zvečer je odšel domov. Na sveti dan zjutraj je šel mimo hiše, na sveti dan zjutraj je hotel priti v orožniško pisarno skozi stranska vrata, toda v naslednjem trenutku je zaslišal dva strela, takoj za njima je pa počil še tretji. Poveljnik je vlomil vrata in našel Jaška v sobi za moštvo. Iz ust mu je tekla kri. Ustrelil se je s karabinko. V sobi kuharice Marije Sindelove, ki je orožniškom kuhala, je ležala kuharica v postelji odeta, kakor da spi, toda bila je že mrtva. Jašek jo je ustrelil v spanju.

Na orožniško postajo je takoj prišel zdravnik, ki je pa našel oba že mrtva. Nihče ni opazil, da bi imela Jašek in kuharica ljubavno razmerje. Jašek se je pa že 14 let pečal z mislijo sestaviti perpetuum mobile in trdi, da mora obogateti ali pa zblazneti. Svojim znancom je pravil, da mora biti stroj na sveti večer že sestavljen. Najbrž je izvršil umor in samomor zato, ker se mu ni posrečilo sestaviti stroja.

Rečeno v oklepaju.

— Moja žena je bila prej zelo navdušena za glasbo. Igrala je glasovir in pela. Zdal, ko imava otroke, pa nima več časa.

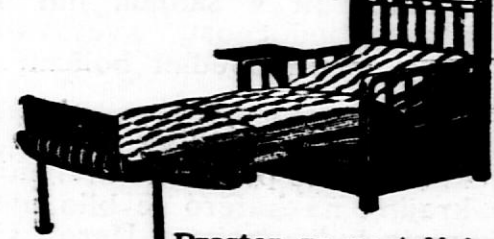
— Da, da, otroci so res božji blagoslov.

Franc Jager

tapetnistvo
LJUBLJANA, Sv. Petra n. 29

priporoča svoje najmoderneje fotelje vseh vrst, modroce, otomane, žimo, zložitljive postelje, patentne divane l. t. d.

Prostor za posteljnino.
Garantirana konstrukcija!

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v sminkah. Za odgovor sminko! — Na upravljanje brez sminko — odgovarjamo! — Najmanjši oglas 5 par.

Premog, drva, koks
prodaja

»ILIRIJA« d. o. o., Ljubljana, Dunajska c. 46 — telef. 2820
Miklošičeva c. 6 — telef. 2595

Krajevne zastopnike
za propagiranje prodaje drž. obveznic na odplačilo na obroke

ISCENO
po vseh večjih krajih vse države. Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Ilica 9, pod št. 25166.

Telefon 2059
Premog
suha drva
Pogačnik, Bohoričeva 5

MLADO DEKLE
lepo in spretno, za vsa hišna dela, ki je marljiva, poštena, solidna in urna, večša tudi nemščine, sprejme manjša obitelji, ki poseduje bufet. Takojšnje ponudbe na: Josip Lukić, Virje, Hrvatska 3194

CIZO,
otroško posteljico in voziček ter 2 vrati 85x195 ugodno prodam. Leopold Bitenc, Ljubljana, Poljanska c. 21. 3191

FRANCIJA
Hvala za čestitko. Nemudoma pošlji naslov. Pozdrav M. 3180

ENODRUŽINSKO HIŠO
v Stožicah št. 67 prodam. — Več se izve istotam. 3190

DVE HIŠI
v dobrem stanju, ob glavni cesti in trgu v Guštanju prodam. Obe z električno razsvetljavo, primerno za vsako obrt ali za skladišče kake trdke za stroje ali sploh za vse. Poizve se v oglasnem oddelku »Jutra« ali pri L. C., Guštanj št. 94. 3195

HARMONIKE
Izdelujem nove in sprejemam v popravilo vse glasbene instrumente. — JANC, LJUBLJANA, Bohoričeva 9.

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solnčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo —: točno in solidno. —

Makulturni papir

Prodaja uprava, Slovenskega Naroda, 4-4

Lovske puške

floberte, browning pištole, pištole za straženje psov, lov-ske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar,
Ljubljana, Kongresni trg št. 9

POZOR!

Cene vina se nižajo!
V restavraciji hotela Miklič se toči prav dobro boranjno vino belo in črno po Din 10.— liter

POZOR! POZOR!

Sir in med

vseh vrst kupite po najnižjih cenah pri
Julij ZUPAN, Ljubljana, Sv. Petra c. 35
DOBRO BLAGO! SOLIDNE CENE!

Dospela so pristna štajerska, dolenjska in dalmatinska vina

Se priporoča

Restavracija „Pod Skalco“
LJUBLJANA, Mestni trg št. 11

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji.

otroški in igrački vozički, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

„Tribuna“ F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠTEV 4

Poceni in vendar najboljše je SEVERJEVA OTOMANA

32 peresi v sedežu in 4 v zglavju; velikost 185 x 78
Cena Din 570.— do 550.— po izbiri preobleke. — Zahtevajte vzorce!

RUDOLF SEVER, Ljubljana,
Marijin trg št. 2

Radionehnika - Tone Polišak

strokovno podjetje za splošno radionehniko
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 5

Mag. št. 47182/ref. I.

Razglas.

Radi sestave seznama obvezancev za uporabo ljudskega dela v smislu §§ 37-47 zakona o samoupravnih cestah, Uradni list z dne 10. junija 1929, št. 247/60, oziroma v smislu §§ 2-5 zakona o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o samoupravnih cestah, Službeni list z dne 23. avgusta 1930, št. 114/20, se pozivajo naslednje našete osebe, da se zglašajo v dneh od 29. do 31. decembra 1930, ali pa 2. ali 3. januarja 1931 med 8. in 14. uro pri mestnem načelstvu v posvetovalnici magistratnega poslopija. In sicer:

- vsi v ljubljanski občini stanujoči za delo sposobni moški prebivalci od izpolnjenega 18. do izpolnjenega 55. leta, ki ne plačujejo nobenega neposrednega davka;
- vsi v ljubljanski občini stanujoči za delo sposobni moški prebivalci od izpolnjenega 18. do izpolnjenega 55. leta, ki plačujejo na leto do 100 dinarjev uslužbeniškega davka; obenem morajo povedati, če plačujejo v Ljubljani še kak drug neposredni davek in v kateri letni višini;
- vse v ljubljanski občini stanujoče osebe neglede na spol, starost in delovno sposobnost, ki plačujejo na leto nad 100 Din uslužbeniškega davka. Tudi te osebe morajo obenem povedati, ali plačujejo v Ljubljani še kak drug neposredni davek in v kateri letni višini.

Pod b) in c) navedeni naj v dokaz prinese seboj knjižico s koleki, s pomočjo katere uslužbeniški davek plačujejo.

Podjetja in uradi, ki za svoje uslužbence plačujejo uslužbeniški davek skupno, naj predložijo, mesto da bi se njih uslužbenci osebno oglašili, mestnemu načelstvu (mag. posvetovalnica) v naznačene mčasu točne imenske izkaze uslužbencev z dostavljenim individualnim letnim zneskom uslužbeniškega davka.

Mestno načelstvo v Ljubljani

dne 23. decembra 1930.

St. ad 47182/30/ref. I

Dodatno opozorilo!

Odпада: Zglašitev dijakov od 24. leta, če ne plačujejo v Ljubljani več nego 100 Din uslužbeniškega davka; in zglašitev državnih, banovinskih, občinskih uradnikov ter civilnih in vojaških uslužbencev (vštevši častnike), kakor tudi vseh duhovniških oseb vseh veroizpovedovanj in javnih upokojencev, katerim se plačilo za javno delo odteguje že pri izplačevanju službenih prejemkov in pokojnin. (Podatke o drugih neposrednih davkih nego o uslužbeniškem si mestno načelstvo pre-skrbi na drug način.)

Mestno načelstvo v Ljubljani,

dne 27. decembra 1930.